

Poniedziałek dniem ważkich decyzji

W Pradze bez zmian

Czy lord Runciman podejmie akcję medjacyjną?

PRAGA, 8. 9. W sytuacji, która powstała na skutek przerwania rokowań pomiędzy rządem czechosłowackim, a przedstawicielami Niemców sudeckich, w ciągu czwartku nie zaszła żadna zmiana.

Po południu odbyła się konferencja pomiędzy premierem Hodzą oraz przewodcą delegacji sudeckiej posłem Kundtem, któremu tym razem towarzyszył dr. Neuirth. Dr. Neuirth był nie tylko świadkiem głośnych incydentów w Morawskiej Ostrawie, lecz jest także jednym z doradców prawnych, którzy z ramienia stronnictwa sudeckiego prowadzą dochodzenia w sprawie aresztowania 82 Niemców we Fryvaldowie oraz w sprawie tajemniczych okoliczności śmierci Niemca Knoi la aresztowanego pod zarzutem szpiegostwa.

O przebiegu konferencji pomiędzy premierem Hodzą a delegatami Niemców sudeckich wydział prasowy stronnictwa sudeckiego wydał następujący komunikat:

W czwartek po południu odbyła się pomiędzy 16.30 i 19.00 konferencja pomiędzy premierem Hodzą i posłami Kundtem, dr. Neuirthem oraz dr. Roschem. Konferencja ta dotyczyła zajść w Morawskiej Ostrawie. Posel dr. Neuirth złożył obszernie sprawozdanie o wyniku dochodzeń przeprowadzonych przez wydelegowanych do Morawskiej Ostrawy posłów niemieckich. Premier Hodża zapowiedział gotowość podania konkretnych informacji w

sprawie usunięcia przyczyn, które spowodowały przerwę w negocjacjach politycznych.

Równocześnie ukazał się komunikat oficjalny rządu, zapowiadający przeprowadzenie szczegółowego śledztwa w sprawie zajść w Morawskiej Ostrawie. Komunikat mówi również, że trzech urzędników czeskich w Mor. Ostrawie zostało zawieszonych w czynnościach i toczy się przeciwko nim dochodzenie karne.

Na miejscu zajść bawił obserwator angielski mjr. Sutton Pratt.

Nocne konferencje lorda Runcimana

Lord Runciman odbył w ciągu nocy kilkugodzinną konferencję z przewodcą Niemców sudeckich Kundtem, która przeciągnęła się do wczesnego rana.

Po południu prez. Benes przyjął lorda Runcimana i omówił z nim sytuację a w szczególności incydent w Morawskiej Ostrawie. Lord Runciman otrzymał w międzyczasie dokładne sprawozdanie o charakterze incydentu od majora Pratta, obseswatora angielskiego przy poselstwie brytyjskim w Pradze, który już wczoraj udał się do Morawskiej Ostrawy.

W kołach dobrze poinformowanych utrzymują, że lord Runciman zakomunikował rządowi angielskiemu, że uważa ostatnią propozycję czeską za maksymalną granicę, do której Czesi mogą się posunąć.

jeszcze znany w Berlinie.

W kołach dobrze poinformowanych panuje przeświadczenie, że

kanclerz Hitler poruszy sprawę czeską w swej końcowej mowie w Norymberdze w poniedziałek.

Jednomyślne stanowisko wszystkich mniejszości

W czwartek również odbyło się wspólne posiedzenie przedstawicieli politycznego komitetu partii sudecko - niemieckiej z przedstawicielami słowackiej partii ludowej, zjednoczonych stronnictw węgierskich oraz komitetu porozumiewawczego stronnictw polskich. W posiedzeniu wzięli m. in. udział z ramienia partii niemiecko - sudeckiej posłowie: Herman, Frank i dr. Sebekovsky. Ze strony

słowackiej poseł dr. Tiso, z węgierskiej posłowie Szueloe i Esterhazy, z polskiej zaś poseł dr. Wolf.

Zebrani doszli do zupełnego porozumienia w sprawie konieczności pilnej przebudowy państwa oraz uregulowania zagadnienia narodowościowego.

Postanowiono odbywać w miarę potrzeby dalsze wspólne posiedzenia.

Całodzienne obrady w Londynie Zwołanie gabinetu

LONDYN, 8. 9. Premier Chamberlain przyjął lorda Halifaxa, który odwiedził go w towarzystwie stałego podsekretarza stanu w Foreign Office sir Aleksandra Cadogana i odbył z nim naradę. Wkrótce po rozpoczęciu narad przybył do rezydencji premiera kanclerz skarbu sir John Simon, by również wziąć udział w naradach, które trwały dwie godziny. O godz. 11.30 rozmowa trzech głównych członków gabinetu, kontynuowana była na lunchu.

Lord Halifax w towarzystwie sir Aleksandra Cadogana odwie-

dził premiera ponownie o godz. 5 po południu i zastał tam głównego doradcę dyplomatycznego rządu sir Roberta Vansittarta.

Lord Halifax, który miał przybyć do Genewy w niedzielę rano, odroczył swój przyjazd i nie przybędzie przed wtorkiem 13 b. m.

Premier Chamberlain zwołał na poniedziałek dnia 12 września o godz. 11-ej rano posiedzenie plenarne gabinetu.

Posiedzenie zwołane zostało celem przedstawienia członkom gabinetu rozwoju sytuacji międzynarodowej.

Po „Timesie” paryska „Republique”

Doradza amputację Sudetów Paryż, Londyn, i Berlin o sytuacji Czech

Paryż

AMPUTACJA NIEZBEDNA DLA OCALENIA ŻYCIA PACJENTA

„Le Temps” w artykule wstępnym wyraża przekonanie, że alarm w śróde nie będzie napewno alarmem ostatnim, wywołanym przez kryzys czeski. Może dopiero przemówienie kanclerza Hitlera przyniesie wyjaśnienie sytuacji.

Na prawym skrzydle frontu ludowego, a właściwie na prawym skrzydle partii radykalnej, zaczyna się wydawać coraz mocniej zachwianie sympatii dla stanowiska czeskiego w sprawie sudeckiej.

Po artykule wtorkowym wiceprezesa partii Roche'a, mówiącego o możliwości oddzielenia Sudetów od Pragi, dziennik „Republique”, organ prawego skrzydła partii radykalnej, zamieszcza artykuł wybitnego polityka, b. ministra Deata.

P. Deat widzi tylko dwa rozwiązania: albo przekształcenie Czechosłowacji na państwo całkowicie federalne, albo też plebiscyt. Niech nasi wojownicy usposobieni politycy, jak również Czesi — pisze Deat — znajdą jakiegokolwiek słusznego uzasadnienia dla odrzucenia zasady plebiscytu. Byłoby to przecież zastosowanie zasady, na której demokracja od r. 1919 stała się opierała, to zn. uznania praw narodów do stanowienia o sobie. Jeżeliby Praga odrzuciła plebiscyt, to tym samym wyznałaby, że nie jest w stanie utrzymać Niemców sudeckich w swoich rękach inaczej, niż przez siłę. Jeżeli się nie chce przyjąć federalizmu — pisze dalej Deat — to trzeba zaakceptować plebiscyt. Nie mogę zrozumieć — kończy autor — w jaki sposób 3 miliony Niemców sudeckich może stanowić dla Czechosłowacji element jej siły, jeżeli istotnie chcą się od niej oddzielić. Istnieją czasem amputacje, niezbędne dla ocalenia pacjenta. Istnieją nawet umysły wybitne, mające poczucie odpowiedzialności, które sądzą, że byłoby to

najlepszy sposób uniknięcia rzeczy jeszcze gorszych.

Berlin

„ZAGADNIENIE PRZYBRAŁO OBRÓT DRAMATYCZNY”

Opinia niemiecka znajduje się pod silnym wrażeniem zerwania przez Niemców sudeckich rozmów z rządem praskim. Ponowne zaostrenie problemu sudeckiego usunęło nawet na chwilę na drugi plan zjazd partyni w Norymberdze. Pierwsze kolumny dzisiejszej prasy niemieckiej poświęcone są prawie wyłącznie zagadnieniu sudeckim, przy czym prasa nie kryje się z tym, że zagadnienie czechosłowackie przyjęło obrót „dramatyczny”.

Zajęcia wczorajsze — stwierdza „Voelkischer Beobachter” — „zucają jaskrawe światło na pozbowione rozsądku postępowanie Czechów”.

Partyni „Angriff”, aprobując zerwanie przez Niemców sudeckich rokowań, stwierdza, że za powstałą obecnie sytuację, pełną odpowiedzialność ponosi Praga. Wczorajsze wypadki — stwierdza jednocześnie prasa niemiecka — wywołały silne wrażenie w stołach wszystkich państw stwarzając niekorzystne nastroje dla Czechosłowacji.

Londyn

RZĄD ANIELSKI NIE ZGADZA SIĘ Z POGŁĄDAMI TIMES'A

Artykuł „Timesa”, doradzający rządowi czeskiemu odstąpienie obszaru sudeckiego Rzeszy, wywołał obszerną polemikę na łamach prasy brytyjskiej.

Cała prasa donosi, iż poseł czechosłowacki Masaryk złożył w Foreign Office protest przeciwko temu artykułowi i że oficjalny komunikat rządu brytyjskiego, stwierdzający, iż poglądy, wyrażone przez „Timesa”, nie pokrywają się z poglądami rządu brytyjskiego — był następstwem tego protestu. „Times”, powracając do wczoraj-

MUNDURKI-GARNITURY-PALTA

MIESKIE DAMSKIE UCZNIOWSKIE

po cenach ściśle hurtowych sprzedaje **Feliksa PECIAKA** W-wa, Nowy Świat 36 m. 30 i p. Czytel ABC otrzymają jeszcze 25% zniżki

Oś Berlin-Rzym działa

Italia popiera Henleina

widząc w polityce Pragi rękę Moskwy

RZYM, 8. 9. „Informazione Diplomatica” ogłasza następujący komunikat:

W odpowiedzialnych kołach rzymskich z wielką uwagą, a jednocześnie z jak największym spokojem śledzony jest rozwój sytuacji w konflikcie pomiędzy partią Niemców sudeckich a rządem praskim.

Stanowisko Włoch było i jest wyraźnie sprzyjające żądaniom, sformułowanym przez Henleina, które — domagając się autonomii terytorialnej dla mniejszości — nigdy nie poddawały dyskusji swej przynależności do całości państwa czechosłowackiego.

Wyraźnym jest dla odpowiedzialnych kół rzymskich, że w sprawie sudeckiej są czynne siły obecne, nieodpowiedzialne, prowadzące do Moskwy, siły, które — pchając do oporu rząd praski — pozwalały mu przewidywać możliwość pomocy, być może hipotetycznej, starając się przenieść spór na płaszczyznę przeciwnych ideologii. W odpowiedzialnych kołach rzymskich wysoce cenione jest stanowisko narodu niemieckiego w obecnej sytuacji i powściągliwość, jakiej dowody dał kanclerz Hitler w swym orędziu do kongresu w Norymberdze.

Jeżeli Praga powróci do realnej polityki, możliwym będzie uniknięcie jeszcze większego kryzysu. Stanowisko Włoch w sprawie sudeckiej było określone w czasie rozmów, jakie kanclerz odbył w Rzymie z Mussolinim.

Włochy nie powołały żadnych roczników i nie wydały żadnych dyspozycji o charakterze wojskowym.

Kto powoła „nieobecnych” w Paryżu?

Ku linii Maginota

jadą pociągi z rezerwistami

PARYŻ, 8. 9. Rezerwiści i specjaliści wojskowi, powołani przez ostatnie zarządzenia wojskowe,

zapełniają w dalszym ciągu dworzec wschodni Paryża.

Pociągi przepełnione są rezerwistami, udającymi się na linię Maginota. Ponieważ ten wzmożony ruch na dworcu wschodnim wywołał w Paryżu pogłoski o rzekomych dalszych zarządzeniach wojskowych, komunikat oficjalny podkreśla z naciskiem, że francuskie władze wojskowe nie zamierzają wydać żadnych dalszych zarządzeń bezpieczeństwa poza tymi, które już wydano i które są obecnie wykonywane.

„Action Francaise” donosi, że pewna liczba rozkazów mobilizacyjnych, które wysłane zostały przez władze wojskowe do oficerów i podoficerów rezerwy, objętych ostatnimi zarządzeniami wojskowymi we Francji, powróciła do biur mobilizacyjnych z adnotacją: „nieobecni w Paryżu”. Dziennik wyraża przypuszczenie, iż chodzi tu o oficerów i podoficerów, którzy zaciągnęli się do międzynarodowych brigad hiszpańskich i stawia pod adresem rządu pytanie, jak zamierza ich powołać, z powrotem do Francji.

Zakaz importu zbóż do Palestyny

Angielskie władze mandatowe w Palestynie wydały w tych dniach zarządzenie, zakazujące importu szeregu artykułów rolniczych, bądź też utrudniające ten import przez wysokie cła.

—xOx—

Gmach Izby Rzemieślniczej poświęcono w Łodzi

W czwartek odbyła się uroczystość poświęcenia gmachu Izby Rzemieślniczej łódzkiej. Na uroczystości przybył z Warszawy wiceminister Przem. i Handl. Rose, wojewoda łódzki Henryk Józefowski, dowódca O. K. gen. Thomme, J. E. biskup diecezji łódzkiej ks. Włodzimierz Jasiński.

Uroczystość zagal prezes łódz-

kiej Izby Rzemieślniczej p. Stanisław Kopezyński, witając zgromadzonych. Następnie ks. biskup Jasiński w asyście duchowieństwa dokonał poświęcenia gmachu i wygłosił przemówienie okolicznościowe.

Uroczystość zakończył bankiet, w czasie którego wniesiono szereg toastów.

MLECZARNIA Szpitalna 7 DANGLA najlepsze obłady jarskie

P. Heliosz wydalona do Polski

Kontfiskata pism polskich w Gdańsku

GDĄSK, 8. 9. Prezydium policji gdańskiej skonfiskowało dziś cztery dzienniki polskie przypuszczalnie spowodu zamieszczenia wiadomości o rzekomym porwaniu przez bojówki narodowo-socjalistyczne obywatelki polskiej

p. Heliosz i uprowadzeniu jej w niewiadomym kierunku.

P. Heliosz bawiła w m. Steegen na obszarze w. m. Gdańska i nie została porwana lub uprowadzona, lecz wydalona do Polski.

Opłaty „za milczenie” pobierała trójka sprytnych oszustów

POZNĄ, 8. 9. Z polecenia władz prokuratorskich aresztowano w Nowym Tomyślu kierownika referatu budowlanego w wydziale powiatowym Bronisława Adamczaka, kreślacza Antoniego Krokera i kupca Jana Manię.

Dopuszczali się oni sprytnych oszustw. Mania i Kroker jeżdżili samochodem po powiecie i przedstawia-

jąc się za urzędników wydziału powiatowego kwestionowali nowowzniesione budowle i „za milczenie” pobierali wysokie wynagrodzenia, lub też przyjmowali zamówienia na wykonanie nowych rysunków, które w rzeczywistości były zupełnie zbędne.

Afera tą kierował Adamczak, który jako kierownik referatu budowlanego dostarczał adresów właścicieli nieruchomości, którzy ostatnio wzniesli nowe budynki.

Skonfiskowano tezy... „Ozonu”

W numerze 101 „Gazety Grudziądzkiej” zostało skonfiskowanych w artykule ks. Panasia p. t. „Ozonowe tezy i bolszewicki „pajok” kilka ustępów, a wśród nich tezy O. Z. N., odnoszące się do wsi, uchwalone przez Radę Naczelną O. Z. N., łącznie z wywodami polemicznymi ks. Panasia.

Nie było zamachu na króla Faruka

Poselstwo Egiptu w Warszawie nadawia nam komunikat, w którym zaprzecza kategorycznie wiadomościom o dokonaniu rzekomo zamachu na króla Egiptu Faruka I i oświadcza na podstawie otrzymanych ze źródła urzędowego informacji, iż osoba Jego Królewskiej Mości nie wchodzi tu zupełnie w grę.

REDAKCJA: Warszawa, Al. Jerozolimskie 121. Telefony 556-53 (tekstualni) 558-99 (telegraf), 530-59 (Dział gospodarczy „Kronika Kupiecka”). Oddział miejski „ABC” Nowy Świat 15 i piętro, tel. 224-60 otrzymuje interesantów codziennie w godzinach 17.30 — 19.00.
ADMINISTRACJA: Warszawa, Al. Jerozolimskie 121. Tel. 309-32. Kantor — Prenumerata, Nowy Świat 15 m. 1, I piętro, tel. 224-50. Zarząd i Dział Ogłoszeń: Nowy Świat 15 m. 1, I piętro, tel. 224-40. Konto PKO 23400. Pocztowe Konto Rozrachunkowe Nr 2. Skrzynka Pocztowa 745. Adres telegraficzny: ABC Warszawa.
PRZEDSTAWICIELSTWA: Łódź: Piotrkowska 103 tel. 111-44. Biuro czynne w godz. 10-13 i 15-16. Poznań: 27 Grudnia Włocławek: Cyganów 34 tel. 135. Kalisz: Kieżmicka 4 tel. 677. Katowice: ul. Starowiejska 3.
PRENUMERATA: miejscowa (z odnośnikiem do domu) i na prowincji (z 3.30 miesięcznie, wydanie 8 wraz z dziełem Sienkiewicza) 3.30 miesięcznie. Za granicą (z 4.00 Wrd 8 (z 6.00 katalokowa) 6.50.
Za zwrot nadawanych a nie zamówionych rękopisów redakcja nie odpowiada.

Ceny ogłoszeń: za miejsce wysokości i milimetra przez szerokość jednej kolumny (na wszystkich stronach po 6 kolumnach) — 1 zł. w tekście (wśród artykułów) 90 gr., w reklamach (wśród ogłoszeń) — 60 gr., na ostatniej stronie — 70 gr. W dodatku niedzielnym 70 gr. Notatki reklamowe — 1 zł. Komunikaty i wyjaśnienia — 1.50 zł. opisy specjalne — 3 zł. lekarskie 30 gr. Drobne po 30 gr. za wyraz, duże litery w ogłoszeniach „drobnych” liczy się za oddzielne wyrazy, tusty druk — podwójnie. Notatki reklamowe oznacza się cyfrą (N.), a komunikaty — wyjaśnienia cyfrą (K). Za terminy druku ogłoszeń Administracja nie odpowiada.
Dział ogłoszeń: Nowy Świat 15 m. 1, I piętro. Biuro czynne od godz. 9 rano do 6 popoł. Tel. 224-40.

Redaktor naczelny: dr. Tadeusz Gluźniński

Wydawca: Spółka Wydawnicza „ABC” Sp. z ogr. odp.
Oficyna w „Drukarni Literackiej”, Warszawa, Al. Jerozolimskie 121.

Redaktor odpowiedzialny: Henryk Wysokiński